

Granskning av lokalförsörjning

Sollentuna Kommun

September

2024

Rebecca Lindström, certifierad kommunal revisor, projektledare

Matthew Matti, projektmedarbetare

Said Ashrafi, kvalitetssäkrare

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sollentuna kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen och utbildningsnämnden har tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjning. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen och utbildningsnämnden *i allt väsentligt* har en tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjning.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Finns det en tydlig ansvarsfördelning och befogenheter mellan berörda verksamheter för anskaffning, förändring och avveckling av lokaler?	Ja	
Sker en effektiv planering av lokalförsörjning med tillräcklig framförhållning och med ett långsiktigt perspektiv?	Delvis	
Sker planering av verksamheternas lokalbehov utifrån aktuella och tillförlitliga underlag?	Ja	
Sker en tillräcklig samverkan för att tillgodose prognostiserade behov av verksamhetslokaler?	Ja	

Rekommendationer

- *Regler för lokalresursplanering* (2017) samt *Funktionsprogram BUK* (2016) bör ses över och uppdateras för att bättre spegla aktuella behov och framtida förändringar.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och revisionsfrågor	3
Revisionskriterier	3
Avgränsning	3
Metod	3
Granskningsresultat	4
Organisation	4
lakttagelser	4
Bedömning	4
Lokalförsörjningsprocess	4
lakttagelser	4
Bedömning	4
Planering- och beslutsunderlag	4
lakttagelser	5
Bedömning	5
Samverkan	4
lakttagelser	5
Bedömning	5
Samlad bedömning	6
Rekommendationer	6
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	7

Inledning

Bakgrund

Demografiska förändringar tillsammans med reinvesteringsbehov ställer stora krav på en effektiv lokalförsörjningsprocess. En förutsättning för detta är att säkerställa en samlad bild av behov, ekonomiska förutsättningar, genomförandekapacitet, markresurser och fysisk planering. Förutom förändringar som påverkas av demografin och samhällsstrategiska frågor, behöver kommunen planera utifrån lokalernas ändamålsenlighet med bland annat reinvesteringar inom befintligt bestånd.

I Sollentuna kommun har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för att leda och samordna kommunens behov av lokaler och anläggningar samt bostäder för sociala ändamål. Respektive nämnd, exempelvis utbildningsnämnden, har att redovisa sin verksamhetens lokalbehov. Det finns i kommunen särskilda regler upprättade för lokalresursplaneringen som behandlar styrning, planering, uppföljning och ansvarsfördelning. Lokalresursplaneringen utgör en betydande del i kommunens investeringsplanering.

Revisorerna har efter genomförd riskanalys beslutat att granska hur lokalförsörjningsprocessen bedrivs.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen och utbildningsnämnden har en tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjning.

1. Finns det en tydlig ansvarsfördelning och befogenheter mellan berörda verksamheter för anskaffning, förändring och avveckling av lokaler?
2. Sker en effektiv planering av lokalförsörjning med tillräcklig framförhållning och med ett långsiktigt perspektiv?
3. Sker planering av verksamheternas lokalbehov utifrån aktuella och tillförlitliga underlag?
4. Sker en tillräcklig samverkan för att tillgodose prognostiserade behov av verksamhetslokaler?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallagen 6 kap 6 §
- God ekonomisk hushållning enligt kommunallagen (11 kap 1 §)
- Tillämpbara interna regelverk, policy och riktlinjer

Avgränsning

Granskningsobjekt är kommunstyrelsen, utifrån styrelsens övergripande ansvar för lokalresursplaneringen samt uppsiktsplikt och samordnande roll. Därutöver utgör utbildningsnämnden revisionsobjekt som verksamhetsnämnd rörande pedagogiska lokaler.

Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer med berörda tjänstepersoner, samt granskning av styrdokument, beslutsunderlag och annan liknande dokumentation.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Organisation

Revisionsfråga 1: Finns det en tydlig ansvarsfördelning och befogenheter mellan berörda verksamheter för anskaffning, förändring och avveckling av lokaler?

lakttagelser

Organisation för lokalresursplanering

I *Regler för lokalresursplanering* framgår lokalstyrgruppens samt lokalberedningsgruppens uppgifter.

Lokalstyrgruppen arbetar på kommunstyrelsens uppdrag och ansvarar för den strategiska samordningen, planeringen och uppföljningen av lokalförsörjningen.

Lokalstyrgruppens uppgifter är:

- föreslå mål och måttetal för att styra och följa upp kommunens
- lokalförsörjning, lokalanvändning och lokalkostnader,
- leda och samordna kommunens lokalresurser samt ta fram förslag till
- prioritering mellan olika behov och önskemål om lokaler,
- samordna lokalresursplaneringen med kommunens fysiska planering,
- verksamhetsplanering, bostadsförsörjningsplanering,
- investeringsplanering, ekonomiska planering samt miljöplanering,
- slutligt bereda lokalresursplanen,

Lokalberedningen svarar för samordning, planering, uppföljning och beredning av ärenden inför beslut i lokalstyrgruppen. Lokalberedningsgruppen utses av och rapporterar till lokalstyrgruppen.

Lokalberedningsgruppens uppgifter är:

- upprätta förslag till lokalresursplan,
- föreslå åtgärder för att effektivisera lokalanvändningen,
- föreslå prioriteringar mellan olika behov och önskemål om lokaler,
- föreslå åtgärder för att minska kostnaderna och
- föreslå förändringar i lokalbeståndet.

Lokalstyrgruppen leds av kommundirektör och består av ekonomichef, Sollentuna Kommunfastigheter AB:s (SKAB) VD, chef för samhällsbyggnad och chef för samhällsplanering. Dessutom deltar en senior rådgivare för fastighetsfrågor, som ansvarar för förvaltningsavtalet med bolaget.

Lokalberedningsgruppen består av deltagare från lokalförsörjningsenheten, samhällsbyggnadsavdelningen och SKAB. Utbildningskontoret deltar däremot inte i denna grupp.

Vidare anges att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att leda och samordna alla verksamheter inom kommunen, inklusive lokalförsörjning. Detta innebär att kommunstyrelsen ansvarar för att formulera mål och följa upp kommunens användning och hantering av lokalresurser. För de nyttjande verksamheterna anges att:

- Nyttjande verksamheter ska redovisa sina lokalbehov och bär kostnaderna för nyttjade fastigheter, lokaler, anläggningar och bostäder för sociala ändamål. Omfattningen regleras i hyresavtal.
- Nyttjande verksamheter ska delta i lokalresursplanering. Samtliga verksamheter ska aktivt, genom samarbete med kommunstyrelsens förvaltningskontor, söka möjligheter att effektivisera lokalanvändningen och medverka till att lokaler kan avvecklas eller frigöras för annan användning.
- Nyttjande verksamheter ska informera om ökade eller minskade verksamhetskostnader på grund av förändringar i lokalutnyttjandet. Nyttjande verksamheter ansvarar för att tillstånd eller liknande finns för tillståndspliktig verksamhet.

Utbildningsnämnden ansvarar specifikt för frågor relaterade till skolor och utbildning, vilket innefattar hanteringen av sina egna lokalbehov. Behov och önskemål från utbildningsnämnden rapporteras till kommunstyrelsen, som sedan ansvarar för den strategiska planeringen och besluten gällande lokaler.

På kommunledningskontoret, inom ekonomiavdelningen, finns lokalförsörjningsenheten organiserat. Inom enheten finns enhetschef, två lokalsamordnare och tre lokalstrateger. Lokalstrategerna är indelade utifrån de verksamheter som finns i kommunen.

Av intervjuer framgår att kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den långsiktiga strategiska planeringen av lokalförsörjningen, vilket inkluderar att ta fram en kommunövergripande lokalresursplan som fungerar som en strategisk handlingsplan för budgeten. Vidare framgår det av intervjuer att utbildningsnämnden har strukturerade processer och en tydlig ansvarsfördelning. Nämnden har dessutom en lokalstrateg kopplad till sig för ändamålet att samordna och vara stöd i lokalresursfrågor. Regelbundna möten hålls med utbildningskontoret och specifika arbetsgrupper arbetar med olika frågor som berör området.

Lokalresursplan

Enligt Lokalresursplan 2023 så har kommunstyrelsen det övergripande ansvaret för kommunens lokalresurser, medan respektive nämnd ansvarar för sin verksamhets lokalbehov och kostnader. Av intervjuer framgår att det råder ett bra samarbete mellan de olika enheterna inom kommunen. Kommunen har också särskilda forum, som lokalberedningsgruppen och lokalstyrgruppen, för att säkerställa samarbete mellan berörda förvaltningar och bolag.

Reglemente för kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt utöva tillsyn över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet. Styrelsen ska kontinuerligt följa upp sin verksamhet och rapportera till fullmäktige två gånger per år om hur de uppdrag som lämnats till dem har fullgjorts.

Vid redovisning ska styrelsen även rapportera hur delegerade uppdrag har genomförts, enligt riktlinjer fastställda av fullmäktige. Styrelsen ansvarar för att sammanställa de olika nämndernas redovisningar och har även en rapporteringsskyldighet enligt speciallagstiftning.

Reglemente för utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden följer direktiv från kommunfullmäktige och ansvarar för att målen uppnås. Nämnden ska organisera sin verksamhet effektivt, hantera personal, samt regelbundet rapportera till fullmäktige. Nämndens ansvar omfattar att övervaka utbildningsaktiviteter, följa lagar och direktiv, och upprätthålla en tydlig organisationsstruktur.

Styrmodell för Sollentuna kommun

Sollentuna kommuns styrning bygger på kvalitetsstyrning, målstyrning och ekonomistyrning, kompletterat med intern kontroll. Dessa komponenter utgör grunden för att styra, leda, planera och följa upp kommunens verksamheter. Genom att planera, följa upp, analysera och korrigera avvikelser främjas långsiktig utveckling och kontinuerlig kvalitetsförbättring.

Delegationsordning för kommunstyrelsen

Ansvar och befogenheter för anskaffning, förändring och avveckling av lokaler är tydligt reglerade i kommunens delegationsordning. Exempelvis när det gäller beslut om genomförande av fastighets- eller lokalinvesteringar, hanteras dessa utifrån den beräknade totala kostnaden. Investeringar med en kostnad upp till 2 miljoner kronor beslutas av lokalförsörjningschef, upp till 5 miljoner kronor av ekonomichefen, och upp till 10 miljoner kronor av kommundirektören.

Delegationsordning för utbildningsnämnden

Det finns även en klar ansvarsfördelning i utbildningsnämndens delegationsordning. Vidaredelegering är möjlig, och alla beslut fattade på delegation ska rapporteras till utbildningsnämnden vid nästkommande sammanträde eller så snart som möjligt därefter.

Lokalbank och optimering av lokalnyttjande

Av intervjuer framgår det att Sollentuna kommun har en lokalbank som bekostar fastigheter och delar av lokaler som för tillfället inte är uthyrda. Lokalbanken används för att pröva nya behov och optimera lokalnyttjandet istället för att bygga nytt. Enligt intervjuer har kommunen historiskt sett tenderat att välja att riva och bygga nytt, men nu fokuseras det mer på att använda befintliga resurser effektivt. Lokalbanken inkluderar både stora tomma objekt, som nedlagda äldreboenden, och delvis nyttjade resurser, som gamla gymnastiksalar. Lokaler med låg nyttjandegrad bevakas också i lokalbanken för potentiella ombyggnationer till andra funktioner, till exempel fritidsgårdar. Enligt intervju finns det inte något formaliserat arbete med incitament kopplat till lokalbanken. Regelverket för inhyrning reglerar att det ska vara avskiljbart och uthyrningsbart.

Sollentuna Kommunfastigheter AB (SKAB) äger egna fastigheter samt förvaltar och utvecklar kommunens fastigheter. Det är till exempel skolor, förskolor, gruppboenden och kulturfastigheter. Det innebär att bolaget förvaltar fastigheterna som finns i lokalbanken och genom det redovisar nyckeltal kring vakanshållning. Däremot använder lokalförsörjningsenheten lokalbanken som planeringsverktyg.

Bedömning

Finns det en tydlig ansvarsfördelning och befogenheter mellan berörda verksamheter för anskaffning, förändring och avveckling av lokaler?

Ja.

Det finns en tydlig ansvarsfördelning och befogenheter mellan berörda verksamheter för anskaffning, förändring och avveckling av lokaler.

Vi grundar vår bedömning på att det säkerställs genom regler och delegationsordningar för både kommunstyrelsen och utbildningsnämnden. Vidare genom dokumentation som bla. "Regler för lokalresursplanering" samt via lokalberedningsgruppen och lokalstyrgruppen, framgår att varje instans har tydliga roller och ansvar. Dessutom används lokalbanken som ett verktyg för att effektivisera lokalnyttjandet och minska behovet av nya byggnationer. Detta samarbete möjliggör att prognostiserade behov hanteras effektivt och resursmedvetet.

Lokalförsörjningsprocess

Revisionsfråga 2: Sker en effektiv planering av lokalförsörjning med tillräcklig framförhållning och med ett långsiktigt perspektiv?

Iakttagelser

Styrdokument

Vi har tagit del av dokument som beskriver lokalresursplanering samt lokalförsörjning:

- *Regler för lokalanskaffning (Antagen av kommunfullmäktige 2018-09-20 § 101)*
- *Funktionsprogram BUK (Antagen 2016 av barn- och utbildningskontoret)*
- *Inventering av lokalbehov (2023-06-13 av utbildningsnämnden)*
- *Lokalresursplan 2023 (Kommungemensam, odaterad)*
- *Regler för lokalresursplanering (Antagen 2017 av kommunstyrelsen)*

Regler för lokalanskaffning beskriver att Sollentuna kommun har fastställt regler för lokalanskaffning som styr hur kommunen ska hantera projekt som innebär förändringar av lokalernas funktion eller införskaffande av nya lokaler. Processen börjar med att identifiera behov, vilka kan vara både långsiktiga och kortsiktiga. Långsiktiga behov identifieras genom lokalresursplanering, medan kortsiktiga behov kan uppstå av andra skäl som politiska ambitioner eller myndighetskrav. Efter identifiering genomförs en behovs- och lokaliseringsutredning för att ta fram alternativa lösningar, inklusive ett

0-alternativ där inget görs. Utredningen innehåller verksamhetsbeskrivning, dimensionering, lokalisering, kostnads kalkyler, riskanalys och tidsplan. Kommunledningskontoret ansvarar för utredningen i samverkan med verksamhetsansvarigt kontor och fastighetsägare/utförare.

Kommunstyrelsen beslutar sedan om en förstudie, som fördjupar det valda alternativet och ligger till grund för genomförandebeslut. Förstudien innehåller investeringskalkyl, driftkalkyl, entreprenadform, riskanalys, programhandling, evakueringslösning, tidplan och kostnadsuppskattning för inventarier och IT.

Beslut om genomförande fattas baserat på förstudien. I mer omfattande och komplicerade projekt brukar dessutom ett separat beslut om fortsatt projektering tas som kan ses som en fördjupning av förstudien, eftersom det kan vara svårt att få till en tillförlitlig kalkyl enbart baserat på en förstudie. Genomförandet inkluderar detaljprojektering, upphandling och entreprenad, med kontinuerlig avstämning med kommunledningskontoret och verksamhetsansvarigt kontor. Eventuella kostnadsavvikelser hanteras genom anpassningar eller nya beslut. Efter genomförandet görs en slutredovisning som redogör för slutkostnad och avvikelser. Avsikten är att göra en utvärdering med erfarenhetsåterföring för ett urval av genomförda projekt.

Lokalresursplanering i Sollentuna kommun

Sollentuna kommun har en systematisk process för att samordna planeringen av kommunens lokalförsörjning, vilket framgår av dokumentet "Regler för Lokalresursplanering" som är daterat från 2017. Denna planering inkluderar att identifiera, prioritera och värdera olika behov och önskemål avseende lokaler i förhållande till kommunens totala lokalanvändning, fysisk planering, verksamhetsplanering samt ekonomisk och miljömässig styrning.

Årlig planering och uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar årligen för att formulera och följa upp målen för kommunens fastighetsinnehav, lokalanvändning och lokalkostnader. Resultaten av denna planering dokumenteras i en lokalresursplan, som utgör en del av underlaget för den årliga budgetplaneringen och för verksamheternas fortsatta planering.

Innehåll i Lokalresursplan

Lokalresursplanen ska innehålla följande komponenter:

- Faktorer i omvärlden som påverkar lokalbehovet
- Befolkningsprognoser
- Verksamheternas utveckling och behov av lokaler
- Lokalbeståndets utveckling, inklusive underhållsåtgärder och verksamhetsanpassningar
- Investeringsbehov och framtida årskostnader
- Nyckeltal för vägledning och styrning av lokalbehov
- Prioriterade åtgärder

Lokalresursplan 2023

I *Lokalresursplan 2023* betonas vikten av en effektiv planering av lokalförsörjning med tillräcklig framförhållning och ett långsiktigt perspektiv. Den baseras på verksamheternas behov, resurser och de gemensamma ekonomiska förutsättningarna. Planen har en längre planeringshorisont på 10 respektive 30 år och utgör ett beslutsunderlag i kommunens fortsatta planerings- och budgetarbete. Lokalresursplanen upprättas årligen.

Inventering av Lokalbehov

Enligt dokumentet "*Inventering av lokalbehov*" redovisas verksamheternas lokalresurser, lokalnyttjande, nyckeltal, lokalprojekt, större verksamhetsförändringar och lokalbehov. Inventeringen godkänns av respektive nämnd och lämnas sedan till kommunstyrelsen för vidare behandling.

Prioriteringar

I intervjuer framgår det att utbildningsnämnden arbetar strukturerat med att prioritera och möta lokalbehoven, exempelvis vid byggandet av förskolor. För att säkerställa att projekten prioriteras korrekt delas de in i tre nivåer:

Prioritet 1: Myndighetskrav som ska genomföras inom budgetåret.

Prioritet 2: Ambitionshöjningar som planeras i närtid.

Prioritet 3: Projekt med en tidsram på upp till tio år.

Funktionsprogram

Dokumentet "*Funktionsprogram BUK*" beskriver hur funktioner och ytor planeras i enlighet med verksamhetens behov och ekonomiska förutsättningar, med särskild hänsyn till dimensionering och långsiktighet. Framtida utbyggnader och behov beaktas redan i planeringsskedet.

Långsiktig Ppanering och uppföljning

Planeringen av lokalförsörjningen sker med tillräcklig framförhållning och ett långsiktigt perspektiv, där lokalresursplanen har olika tidsperspektiv (1-3, 10 och 30 år).

Lokalstyrgruppen möts 11 gånger per år för att säkerställa samverkan och uppföljning av planerna. Underhållsplaneringen förändras också under året, från en funktionsbaserad till en objektorienterad strategi. Detta innebär att specifika objekt med större behov prioriteras, vilket bidrar till en mer strukturerad och långsiktig hantering av kommunens lokaler och resurser.

Hyresavtal

Enligt intervjuer varierar utformningen av hyresavtalen, men det finns standardmallar som används. År 2013 övergick kommunen från en självkostnadsmodell till en marknadsbaserad hyresmodell för grundskolor, vilket syftade till att rätta till brister och

fördela ansvar mer rättvist mellan hyresgäster och hyresvärdar. Dock är inte alla avtal uppdaterade ännu.

Bedömning

Sker en effektiv planering av lokalförsörjning med tillräcklig framförhållning och med ett långsiktigt perspektiv?

Delvis.

Vi bedömer att det delvis finns en effektiv planering av lokalförsörjning med tillräcklig framförhållning och med ett långsiktigt perspektiv.

Vi grundar vår bedömning på att planeringen av lokalförsörjningen, både gällande kommunstyrelsen och utbildningsnämnden, sker med en långsiktig strategi och tillräcklig framförhållning. Lokalresursplanen har olika tidsperspektiv (1-3, 10 och 30 år), vilket ger tillräckligt utrymme för långsiktig planering.

Dock är det av vikt att se över styrdokumentet såsom "reglerna för lokalresursplanering", som antogs år 2017, samt Funktionsprogram BUK, som antogs år 2016, för att säkerställa att dokumenten fortsatt är ajour för att möta de aktuella och framtida behoven.

Planering- och beslutsunderlag

Revisionsfråga 3: Sker planering av verksamheternas lokalbehov utifrån aktuella och tillförlitliga underlag?

lakttagelser

Av *Lokalresursplan 2023* framgår att planeringen av verksamheternas lokalbehov sker utifrån aktuella och tillförlitliga underlag. Det genomförs inventeringar där verksamheternas lokalresurser, lokalnyttjande, nyckeltal, lokalprojekt och behov av lokaler redovisas. Inventeringen har en tioårig planeringshorisont och utgör grunden för framtagandet av lokalresursplanen. Dessutom finns ett avsnitt i lokalresursplanen som sammanställer hyror, ytor, nyckeltal och omvärldsanalys.

I *Lokalresursplan 2023* och *Funktionsprogram BUK* som barn- och utbildningskontoret tillsammans med sakkunniga har tagit fram, så framgår det att Sollentuna kommun står inför flera utmaningar relaterade till den demografiska utvecklingen, som kräver noggrann planering och anpassning av kommunens lokalförsörjning. Kommunen ansvarar för att säkerställa att dess verksamheter har tillgång till ändamålsenliga, kostnadseffektiva och hållbara lokaler som stödjer en god arbetsmiljö och hög kvalitet på de tjänster som erbjuds. Detta är en grundläggande förutsättning för att kunna möta behoven hos en växande befolkning.

En viktig del av kommunens planering är att använda befolkningsprognoser för att förutse och tillgodose framtida lokalbehov. Prognoserna spelar en avgörande roll i att planera för skolplatser och vårdinrättningar, särskilt när elevpopulationen växer och den

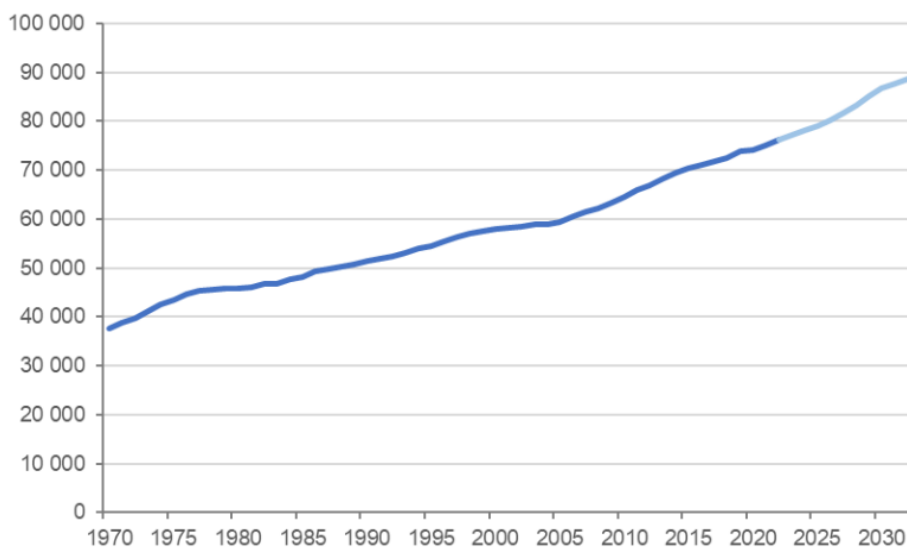
äldre befolkningen ökar. Lokalresursplanen beskriver hur kommunen planerar för dessa behov både på kort och lång sikt, med en planeringshorisont på 10 och 30 år.

En av de största utmaningarna kommunen står inför är att hantera förändringar i befolkningsstrukturen. Detta innebär att skolor och förskolor måste dimensioneras och placeras strategiskt för att möta det varierande behovet i olika delar av kommunen. Befolkningstillväxten i vissa områden kan kräva fler utbildningsplatser, medan andra områden kan behöva anpassas efter en minskande elevpopulation. Samtidigt måste vårdinrättningar och andra kommunala tjänster anpassas för att effektivt kunna betjäna en åldrande befolkning.

Befolkningsprognosen visar utvecklingen och prognoserna för både bostadsbyggande och befolkningens åldersstruktur i Sollentuna över en längre tidsperiod. Det ger en översikt av hur många nya bostäder som har byggts varje år och hur detta förväntas utvecklas framöver. Samtidigt visas befolkningens fördelning i olika åldersgrupper (1-5 år, 6-12 år, 13-15 år, 16-18 år) från 1975 fram till 2022, med prognoser för åren 2023 till 2032.

Det är viktigt för att förstå hur förändringar i bostadsbyggandet kan påverka antalet invånare i olika åldersgrupper och därmed behovet av skolor, förskolor och andra kommunala lokaler. Prognoserna används för att planera tillräckligt med lokaler för de olika åldersgrupperna i framtiden.

Befolkningsprognos: Folkmängd i Sollentuna kommun

Folk mängden i Sollentuna kommun, observerat åren 1970-2022 och prognos för åren 2023-2032

I *Inventering av lokalbehov* framgår det att den lokala resursplaneringen genomförs i tre steg och syftar till att säkerställa ett väl fungerande samarbete i frågor om lokalförsörjning. En arbetsgrupp bestående av lokalstrategerna upprättar lokalresursplanen och lokalförsörjningsplanen i samverkan med berörda aktörer.

Vidare framgår det i *Regler för lokalanskaffning* inom Sollentuna kommunkoncern att behovsinventeringen presenterar de operativa resurserna för lokaler, utnyttjande, nyckeltal, lokalprojekt, större verksamhetsförändringar och lokalbehov. Inventeringen godkänns av respektive nämnd och lämnas sedan till kommunstyrelsen för vidare behandling.

Av *Funktionsprogram BUK* framgår det att dokumentet innehåller detaljerade nyckeltal och specifikationer för ytor, såsom vistelseytor per barn och lokalarea, vilket visar att planeringen baseras på tydliga och kvantifierbara behov. Det nämns också att både inomhus- och utomhusmiljöer anpassas utifrån verksamhetens specifika krav, vilket innebär att planeringen bygger på tillförlitliga underlag.

I *Regler för lokalanskaffning* beskrivs att planeringen av verksamheternas lokalbehov sker utifrån aktuella och tillförlitliga underlag. Behovs- och lokaliseringsutredningen som görs när ett behov identifieras inkluderar verksamhetsbeskrivning, dimensionering, lokalisering, driftkostnads- och hyreskalkyl, investeringskalkyl, riskanalys och tidplan.

Enligt intervjuer sker planeringen av verksamheternas lokalbehov utifrån aktuella underlag. Behovsbilden styrs av befolkningsprognoser och nyckeltal från SCB, såsom antalet födda barn, som används för att bedöma behoven. Dessa utredningar görs i samverkan med verksamhetsansvarigt kontor och fastighetsägare/utförare.

Bedömning

Sker planering av verksamheternas lokalbehov utifrån aktuella och tillförlitliga underlag?

Ja.

Vi bedömer att det sker en planering av verksamheternas lokalbehov utifrån aktuella och tillförlitliga underlag, för både kommunstyrelsen och utbildningsnämnden.

Vi grundar vår bedömning på att planeringen av verksamheternas lokalbehov bygger på aktuella och tillförlitliga underlag, såsom befolkningsprognoser, nyckeltal och inventeringar som genomförs regelbundet.

Vidare på att dokument som "Lokalresursplan 2023" och "Funktionsprogram BUK" visar att prognoser används för att säkerställa att lokalbehoven tillgodoses utifrån realistiska förväntningar på befolkningsutvecklingen och verksamheternas krav. Informationen ger ett bra underlag för både en kortsiktig- och långsiktig planering. Det är dock viktigt att notera att de senaste befolkningsprognoserna från SCB är nedreviderade och att SCB har angett att man tidigare överskattat befolkningsökningen över hela landet. Detta innebär att lokalplaneringen kontinuerligt måste anpassas utifrån de senaste och mest tillförlitliga prognoserna.

Samverkan

Revisionsfråga 4: Sker en tillräcklig samverkan för att tillgodose prognostiserade behov av verksamhetslokaler?

lakttagelser

Samverkan för lokalresursplanering i Sollentuna Kommun

I *Lokalresursplan 2023* framgår det att samverkan sker för att tillgodose de prognostiserade behoven av verksamhetslokaler. Samarbete och samverkan lyfts fram som avgörande för att uppnå målen för lokalförsörjningen i kommunen. Det finns beslutade forum, såsom lokalberedningsgruppen och lokalstyrgruppen, som säkerställer denna samverkan. Lokalförsörjningsenheten fungerar som kommunens stödfunktion för lokalförsörjning, och samverkan sker kontinuerligt med respektive förvaltningskontor.

Inventering av lokalbehov

Enligt dokumentet "*Inventering av lokalbehov*" görs ansträngningar för att uppnå tillräcklig samverkan för att möta de prognostiserade behoven av verksamhetslokaler. Lokalresursplaneringen syftar till att skapa ett väl fungerande samarbete i frågor som rör lokalförsörjningen. En arbetsgrupp bestående av lokalstrategerna upprättar lokalresursplanen och lokalförsörjningsplanen i samverkan med berörda aktörer.

Regler för Lokalanskaffning

I "*Regler för lokalanskaffning*" beskrivs att kommunledningskontoret ansvarar för att samordna behovs- och lokaliseringsutredningen i samverkan med verksamhetsansvarigt kontor och fastighetsägare/utförare.

Funktionsprogram BUK

Dokumentet "*Funktionsprogram BUK*" nämner att lokalstrateger och förvaltningskontor har ansvar för att arbeta med erfarenhetsåterföring och uppdateringar av funktionsprogrammen. Det finns även beskrivningar av hur olika funktioner samutnyttjas, exempelvis mellan skolor och fritidshem.

Samverkansforum

Enligt intervjuer finns det flera samverkansforum, inklusive lokalberedningsgruppen och lokalstyrgruppen, där olika perspektiv och behov diskuteras och förankras. Dessutom finns arbetsgrupper med deltagare från relevanta områden för att diskutera specifika frågor. Vid akuta händelser hanteras dessa inom befintliga lokaler, och det har inte inträffat någon akut händelse som har krävt större åtgärder såsom att sätta upp paviljonger eller flytta verksamheten till en annan skola.

Bedömning

Sker en tillräcklig samverkan för att tillgodose prognostiserade behov av verksamhetslokaler?

Ja.

Vi bedömer att det sker en tillräcklig samverkan för att tillgodose prognostiserade behov av verksamhetslokaler.

Vi grundar vår bedömning på att samverkan sker genom lokalstyrgruppen, lokalberedningsgruppen och årlig uppföljning säkerställer att kommunen hanterar lokalbehoven effektivt och löpande. Forum som lokalberedningsgruppen och lokalstyrgruppen är avgörande för att säkerställa att behov av verksamhetslokaler samordnas och tillgodoses.

Dessutom, som nämnts under revisionsfråga 1, används lokalbanken som ett verktyg för att effektivisera lokalnyttjandet och minska behovet av nya byggnationer. Detta samarbete möjliggör att prognostiserade behov hanteras effektivt och resursmedvetet.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sollentuna kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen och utbildningsnämnden har tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjning. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen och utbildningsnämnden *i allt väsentligt* har en tillräcklig styrning och kontroll för att säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjning.

Rekommendationer

- *Regler för lokalresursplanering* (2017) samt *Funktionsprogram BUK* (2016) bör ses över och uppdateras för att bättre spegla aktuella behov och framtida förändringar.

Datum
2024-09-26

Uppdragsledare

Henrik Fagerlind

Projektledare

Rebecca Lindström

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Sollentuna kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2024-03-16. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.